

การบริหารจัดการสาธารณะเชิงแม่นยำ (Precision Governance): กรอบแนวคิดรัฐประศาสน
ศาสตร์ยุคดิจิทัล เพื่อการจัดสรรทรัพยากรที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแม่นยำ

Precision Governance: A Digital-Era Public Administration Framework for Allocating Resources that Accurately Respond to Citizens' Needs

ปกรอง มณีโรจน์ และ รสिता โชติเสน

Pakkrong Maniroj and Rasita Chotisen

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Southeast Asia University

E-mail: pianghathaik@gmail.com

Received: December 03, 2025

Revised: December 30, 2025

Accepted: December 31, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งนำเสนอ “การบริหารจัดการสาธารณะเชิงแม่นยำ” (Precision Governance) ในฐานะกรอบแนวคิดใหม่ที่สำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปภาคสาธารณะในยุคดิจิทัล โดยอาศัยการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบจากฐานข้อมูลทางวิชาการชั้นนำจำนวน 67 เอกสาร (พ.ศ. 2557–2568) และการวิเคราะห์กรณีศึกษาเชิงพรรณนาจากประสบการณ์ของประเทศผู้นำด้านดิจิทัลอย่างประเทศสิงคโปร์ เอสโตเนีย และอาร์เจนตินา บทความชี้ให้เห็นว่าแนวคิดนี้แตกต่างจาก “ธรรมาภิบาลแบบดั้งเดิม” (Good Governance) (World Bank, 1997) ที่นำมาปรับใช้ในประเทศไทย โดยแนวคิดของ Precision Governance ได้เน้นกระบวนการในการใช้ข้อมูล (Data) ที่ถูกต้องครบถ้วน เทคโนโลยีเชิงลึก และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence) เพื่อยกระดับกระบวนการบริหารจัดการสาธารณะให้มีความเป็นรูปธรรม รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ พร้อมรับการตรวจสอบได้ ลดอคติ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุด (Giest, 2017) บทความยังได้เสนอแนะเชิงนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงเรื่องการจัดตั้ง “ห้องปฏิบัติการนโยบายแม่นยำ” (Precision Policy Lab) ภายใต้หน่วยงานกำกับดูแลด้านดิจิทัลของประเทศไทย เพื่อทดสอบ และขยายผลการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการจัดสรรงบประมาณและการบริการสาธารณะ โดยบูรณาการกับ พระราชบัญญัติการบริหารระบบดิจิทัลภาครัฐ พ.ศ. 2562 (National Digital Economy and Society Commission, 2018)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการสาธารณะเชิงแม่นยำ, รัฐบาลดิจิทัล, รัฐประศาสนศาสตร์ยุคดิจิทัล, การกำกับดูแลด้วยข้อมูล

Abstract

This article aims to introduce “Precision Governance” as a new and highly significant conceptual framework for public sector reform in the digital era. The study is based on a systematic literature review of 67 scholarly documents (2014–2025) drawn from leading academic databases, along with descriptive case analyses from digital-leadership countries such as Singapore, Estonia, and Argentina. The article highlights that this concept differs from the traditional notion of Good Governance (World Bank, 1997), which has been widely adopted in Thailand. Precision Governance emphasizes the use of accurate and comprehensive data, deep technologies, and artificial intelligence to enhance public administration processes, making them more concrete, rapid, efficient, auditable, less biased, and better aligned with citizens’ needs (Giest, 2017). The article also proposes concrete policy recommendations, including the establishment of a “Precision Policy Lab” under Thailand’s digital regulatory agency. This lab would serve as a mechanism for testing and scaling the use of artificial intelligence in budget allocation and public service delivery, in alignment with the Digital Government Administration and Services Act B.E. 2562 (2019) (National Digital Economy and Society Commission, 2018).

Keywords: Precision public management, Digital government, Digital public administration, Data governance

บทนำ

ในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตประจำวันของทุกคน (คนส่วนใหญ่ในประเทศใช้สมาร์ทโฟน สำหรับธุรกรรม และรับเงินช่วยเหลือจากนโยบายเศรษฐกิจของรัฐ (นโยบายคนละครึ่ง, บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ, สวัสดิการผู้สูงอายุ เป็นต้น) นอกจากนี้คนส่วนใหญ่ยังใช้ “โซเชียลมีเดีย” อย่างเช่น TikTok, Instagram, X, Facebook, YouTube เป็นประจำ ทำให้การเข้าถึงข้อมูลที่แม่นยำ และทันสมัยกลายเป็นความคาดหวังพื้นฐานของประชาชนต่อภาครัฐ ส่งผลให้ บทบาทและหน้าที่ของการบริหารจัดการสาธารณะ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญ (Stanford AI Index, 2025) การตัดสินใจเชิงนโยบายที่ล่าช้า การจัดสรรทรัพยากรที่ขาดความแม่นยำ และไม่ตอบสนองตรงต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชนแต่ละภาคส่วน กลายเป็นภาพลบ และความไม่เชื่อมั่น และเชื่อถือต่อหน่วยงาน และบุคลากรภาครัฐที่ไม่อาจยอมรับได้อีกต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสมัยแห่งเทคโนโลยีดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ที่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร ได้อย่างรวดเร็วแบบทันที (Real-time)

หาก “ธรรมาภิบาล” (Good Governance) ในอดีตได้รับการพัฒนาบนหลักการที่ค่อนข้างเป็นนามธรรมแต่ไม่สามารถวัดได้อย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง อาทิ ความโปร่งใส (Transparency), ความพร้อม

รับการตรวจสอบ (Accountability), การมีส่วนร่วม (Participation) หลักนิติธรรม (Rule of Law) ความเสมอภาคและเป็นส่วนหนึ่ง ((Equity and Inclusiveness), ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) ความเห็นพ้องต้องกัน (Consensus Oriented) และการตอบสนอง (Responsiveness) ล้วนเป็นหลักการของการบริหารจัดการที่ดี (World Bank, 1997)

การบริหารจัดการสาธารณะในยุคปัจจุบันและอนาคต จำเป็นต้องก้าวข้ามจากหลักการนามธรรมไปสู่ผลของการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลที่แม่นยำ เทคโนโลยีเชิงลึก และปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งในบทความนี้เรียกว่า “การบริหารจัดการสาธารณะเชิงแม่นยำ” (Precision Governance) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของตลาดเกิดใหม่ (Emerging Markets) และประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries) อย่างประเทศไทย ที่ต้องเผชิญกับความท้าทายอย่างช่องว่างดิจิทัล (Digital Divide) การทุจริตคอร์รัปชัน และการขาดแคลนศักยภาพบุคลากร (Lim et al., 2018; OECD, 2019a)

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. นำเสนอนิยามและกรอบแนวคิดของ “การบริหารจัดการสาธารณะเชิงแม่นยำ” ที่ผสมรวมหลักการธรรมาภิบาลเข้ากับศักยภาพของ AI และเทคโนโลยีดิจิทัล
2. สังเคราะห์วรรณกรรมและวิเคราะห์กรณีศึกษาจากประสบการณ์ของนานาชาติเพื่อสนับสนุนกรอบแนวคิดดังกล่าว
3. เสนอข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมสำหรับการนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทของประเทศไทย โดยพัฒนาให้เป็นทฤษฎีที่เป็นแนวทางหลักสำหรับตลาดเกิดใหม่และประเทศโลกที่สาม ซึ่งมุ่งเน้นการลดช่องว่างดิจิทัล การเสริมสร้างธรรมาภิบาลต่อต้านคอร์รัปชัน และการสร้างศักยภาพบุคลากรในสภาพแวดล้อมที่มีทรัพยากรจำกัด

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทำความเข้าใจ “การบริหารจัดการสาธารณะเชิงแม่นยำ(Precision Governance)” จำเป็นต้องอาศัยการสังเคราะห์แนวคิดจากสาขาวิชาต่างๆ ทั้งรัฐประศาสนศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และสังคมวิทยา ซึ่งเกี่ยวข้องกับ Governance ทั้งแบบดั้งเดิมและสมัยใหม่ (Giest & Roberge, 2024)

ธรรมาภิบาล (Governance) จากแนวคิดสู่การประยุกต์ใช้

ธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องในรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อให้การบริหารงานสาธารณะมีคุณภาพมากขึ้น และส่งผลดีกับประชาชนในประเทศ โดยครอบคลุมหลักการสำคัญอาทิ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม ความเสมอภาค และประสิทธิภาพ (World Bank, 1997) อย่างไรก็ตาม ในบริบทของยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ที่ทำให้การรวบรวม การเข้าถึงข้อมูล และประมวลผลสามารถกระทำได้ง่ายดายเพียงกระดิกนิ้ว ได้ทุกที่ทุกเวลาจนแทบไร้ขีดจำกัด ทำให้แนวคิดธรรมาภิบาลแบบดั้งเดิมได้เผชิญความท้าทายอย่างหนัก ในการนำหลักการเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งแต่ก่อนไม่สามารถวัดผล และประมวลผลข้อมูลได้ง่ายดาย

และรวดเร็วอย่างในปัจจุบัน ยังมีเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) ที่มีความสามารถในการเข้ารหัส และถอดรหัสระดับสูงที่แทบเป็นไปไม่ได้ในการโจรกรรมไซเบอร์ และไม่สามารถแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลโดยบุคคลที่ไม่ใช่เจ้าของข้อมูลนั้น ทำให้เกิดคำถามว่าเหตุใดหน่วยงานภาครัฐที่เน้นที่ความสุจริต เต็มไปด้วยระเบียบข้อบังคับเพื่อป้องกันการทุจริต จึงไม่นำเทคโนโลยีที่ป้องกันการทุจริตที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกมาใช้อย่างเป็นเรื่องเป็นราว ทั้งๆ ที่ดัชนีการทุจริตมีแต่เพิ่มขึ้นโดยไม่มีแนวโน้มว่าจะลดลงจากระบบการตรวจสอบแบบเดิม จึงก่อให้เกิดคำถามที่ท้าทายต่อระบบราชการอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ทำให้แนวคิดของ Precision Governance กลายเป็นแนวทางที่น่าตื่นเต้นในการปฏิรูปศาสตร์ องค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้เพื่อทำให้หลักการที่เป็นเพียงนามธรรมเหล่านี้ไปสู่การปฏิบัติที่วัดผลได้ และตอบสนองต่อพลวัตทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (UNESCAP, 2007) โดยเฉพาะในตลาดเกิดใหม่ (Emerging Market Countries) ที่ต้องจัดการกับปัญหาช่องว่างดิจิทัลและการทุจริต (Lim et al., 2018)

การบริหารจัดการสาธารณะในยุคดิจิทัล (Digital Public Administration)

การก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลในยุคแรกได้ผลักดันให้เกิดแนวคิด E-Government และ Digital Government ซึ่งนำการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปรับปรุงการให้บริการภาครัฐ สร้างช่องทางการสื่อสารกับประชาชน และการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Misuraca & van Noordt, 2020) แต่ก็ยังมีลักษณะต่างคนต่างทำ โดยแต่ละหน่วยงานทำระบบของตัวเอง ที่ไม่สามารถเชื่อมต่อกับระบบของหน่วยงานอื่นในระบบราชการได้ แต่แนวคิดเหล่านี้ถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนา “การบริหารจัดการสาธารณะเชิงแม่นยำ” โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติของการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลัก ในบริบทของประเทศไทย แนวคิดนี้สอดคล้องกับ Thailand 4.0 ซึ่งมุ่งใช้ AI เพื่อแก้ไขปัญหาช่องว่างดิจิทัลในพื้นที่ชนบท (National Digital Economy and Society Commission, 2018)

บทบาทของปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเทคโนโลยีดิจิทัล

AI, Big Data, Blockchain และเทคโนโลยีดิจิทัลอื่นๆ ได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมหาศาลต่อการบริหารจัดการกิจการสาธารณะทั่วโลก ในปัจจุบัน ปัญญาประดิษฐ์ (AI) พัฒนาศักยภาพในการประมวลผล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ที่มีความซับซ้อนได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ทำให้การพยากรณ์ ฉากทัศน์ และการระบุแนวโน้ม และการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายที่อาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Chen et al., 2025) อย่างไรก็ตาม การใช้ AI ก็ก่อให้เกิดความท้าทายด้านจริยธรรมของ AI (AI Ethics) และอคติใน อัลกอริทึม (Algorithmic Bias) ที่ต้องได้รับการกำกับดูแลอย่างรอบคอบ (UNESCO, 2021) เทคโนโลยี Blockchain ที่นำเสนอคุณสมบัติเด่นด้านความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และการตรวจสอบย้อนกลับข้อมูลแบบกระจายศูนย์ ซึ่งมีศักยภาพในการเพิ่มความโปร่งใส และพร้อมรับการตรวจสอบในการจัดซื้อจัดจ้าง การประกวดราคา และการอนุมัติโครงการในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานภาครัฐ และการลดการทุจริต (Ølnes et al., 2021) แพลตฟอร์มดิจิทัลและโซเชียลมีเดียช่วยให้ภาครัฐสามารถเข้าถึงและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนได้กว้างขวางและรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสในกระบวนการกำหนดนโยบาย (Susha & Janssen, 2014) ในตลาดเกิดใหม่อย่างไทย เทคโนโลยีเหล่านี้สามารถช่วยลดช่องว่างดิจิทัล และเพิ่มการ เข้าถึงการให้บริการ (National Digital Economy and Society Commission, 2018)

กรอบแนวคิดการบริหารจัดการสาธารณะเชิงแม่นยำ (Conceptual Framework: Precision Governance)

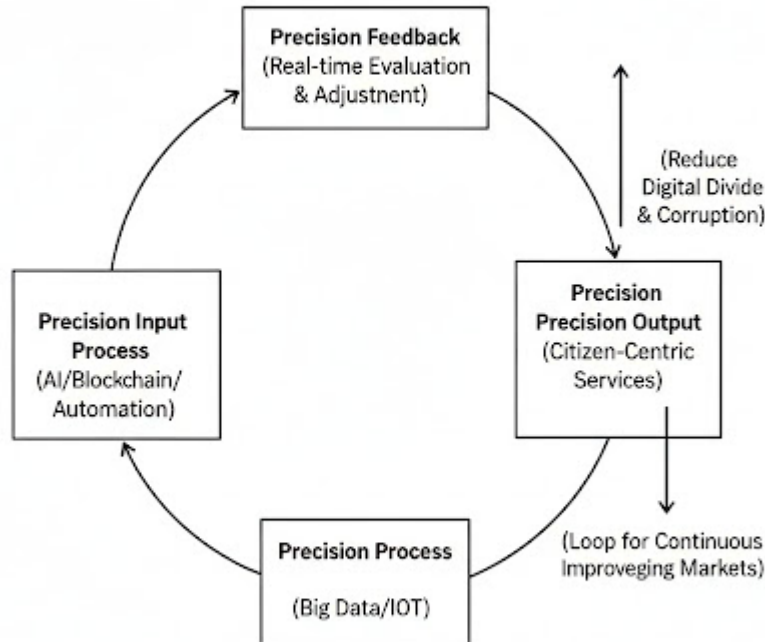
จากการสังเคราะห์วรรณกรรมข้างต้น บทความนี้จึงขอเสนอ “การบริหารจัดการสาธารณะ เชิงแม่นยำ” ซึ่งนิยามว่าเป็น “กระบวนการบริหารจัดการภาครัฐและภาคสังคมที่ใช้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน เทคโนโลยีเชิงลึก และนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อให้การตัดสินใจนโยบาย การวางแผน การปฏิบัติงานและการประเมินผล มีความแม่นยำ รวดเร็ว ตรวจสอบได้ และปราศจากอคติอย่างมีนัยสำคัญ” และสิ่งที่สำคัญคือ หลักการในการบริหารที่เน้นประชาชนเป็นหลัก (Citizen Based) จากหลักการที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เปรียบเสมือนเป็นหุ้นส่วนที่เป็นเจ้าของประเทศ จึงต้องเป็นหลักในการใช้วิจารณ์ญาณ และตัดสินใจในประเด็นสาธารณะต่างๆ ทั้งการมีส่วนร่วม การแสวงหาฉันทามติ เพื่อให้เกิดการทำงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนแต่ละพื้นที่ได้อย่างแม่นยำ และได้ประโยชน์สูงสุด มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ด้วยความเสมอภาคและทั่วถึงตามหลัก Good Governance ดั้งเดิม แต่เพิ่มเติมคือการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อให้การบริหารทรัพยากรที่มีจำกัด ก่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะแก่ประชาชนโดยรวม เพื่อทำความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้ง่ายยิ่งขึ้น บทความนี้ได้เสนอ “กรอบแนวคิด 4P” ซึ่งประกอบด้วย: Precision Input (ข้อมูลเชิงแม่นยำ): การรวบรวม วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย ครบถ้วน และมีคุณภาพสูงจากแหล่งที่หลากหลาย ทั้งจาก Big Data, IoT และ Open Data เพื่อเป็นฐานสำหรับ การตัดสินใจ ที่ถูกต้อง (Giest, 2017) Precision Process (กระบวนการเชิงแม่นยำ): การออกแบบกระบวนการในการบริหารจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบย้อนกลับได้ทุกขั้นตอน ลดความซับซ้อนที่ไม่จำเป็น และใช้ AI รวมถึงเทคโนโลยีอัตโนมัติ (Automation) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความรวดเร็ว (Mergel et al., 2018) Precision Output (ผลลัพธ์เชิงแม่นยำ): การมุ่งเน้นผลลัพธ์ของการบริการสาธารณะและนโยบายที่ตอบสนอง ต่อความต้องการ ของประชาชนอย่างตรงจุด เฉพาะพื้นที่ อย่างแม่นยำ และคุ้มค่า และสามารถวัดผลได้อย่าง เป็นรูปธรรม (Criado et al., 2021) Precision Feedback (การประเมินผลเชิงแม่นยำ): จัดให้มีระบบการประเมินผล แบบต่อเนื่อง ด้วยข้อมูลจริง (Real-time Data) ผ่านแพลตฟอร์มมาตรฐานกลางของระบบข้อมูลกลางที่มีความปลอดภัย (ตัวอย่างเช่น เทคโนโลยีบล็อกเชน) เพื่อปรับปรุงและปรับเปลี่ยนนโยบาย หรือแผนปฏิบัติงาน หรือ การบริการ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในลักษณะของ Agile Governance (Margetts & Dorr, 2019)

แผนภาพโมเดลกรอบแนวคิด

Precision Public Management Model Framework

(Conceptual Diagram – Showing the Interconnection of 4Ps/in in the Context of Emerging Markets with a Closed Loop for Sustainable System Improvement, Reducing Digital Divide and Corruption)

(Figure 1: Diagram developed from Giest, 2018; OECD, 2019b)

แผนภาพที่ 1: แผนภาพโมเดลกรอบแนวคิดการบริหารจัดการสาธารณะเชิงแม่นยำ – แสดงความเชื่อมโยงระหว่าง 4P ในบริบทตลาดเกิดใหม่ โดยวงจรปิดช่วยปรับปรุงระบบให้ยั่งยืน ลดช่องว่าง ดิจิทัลและ คอร์รัปชัน (พัฒนาจาก Giest, 2017; OECD, 2019b)

กรอบแนวคิดนี้ช่วยเชื่อมโยงหลักการธรรมาภิบาลเข้ากับการปฏิบัติจริง โดยเน้นที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายของการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อประชาชนได้อย่างสูงสุด ซึ่งเป็นช่องว่างสำคัญที่ยังไม่ได้รับการเติมเต็มในวรรณกรรมวิชาการ โดยเฉพาะในตลาดเกิดใหม่ ที่ต้องจัดการกับปัญหาการขาดศักยภาพบุคลากรและช่องว่างดิจิทัล (Kattel & Mergel, 2019)

วิธีการพัฒนาแนวคิดและวิเคราะห์กรณีศึกษา

บทความนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสังเคราะห์ (Synthetical Research Methodology) ประกอบด้วย: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Systematic Literature Review): โดยค้นหาข้อมูล และวิเคราะห์บทความวิชาการที่เกี่ยวข้องจากฐานข้อมูล Scopus, Web of Science, ThaiJo และ Google Scholar โดยใช้คำค้นสำคัญ อาทิ “AI in public administration”, “digital government”, “blockchain

governance”, “precision governance” ในช่วงปี พ.ศ. 2557–2568 ได้เอกสารที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 49 ฉบับ ซึ่งถูกนำมาสังเคราะห์และแบ่งเป็น 3 กลุ่มแนวคิดหลักดังตารางที่ 1

การวิเคราะห์กรณีศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Case Study Analysis): ศึกษาและวิเคราะห์กรณีตัวอย่างจากรายงานสากลที่น่าเชื่อถือขององค์กรชั้นนำ อาทิ OECD, ITU, PwC, McKinsey และ GovTech Singapore เพื่อแสดงให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้แนวคิด Precision Governance ในบริบทจริง โดยเน้นบทเรียนสำหรับประเทศที่เป็นตลาดเกิดใหม่ Emerging Market (Eisenhardt, 1989)

เนื่องจากบทความนี้เป็นงานวิชาการเชิงแนวคิดและสังเคราะห์ จึงไม่มีการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ แต่เน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่จากการเชื่อมโยงและวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิที่ผ่านการรับรองทางวิชาการ (Jesson et al., 2011)

กลุ่มแนวคิดหลัก (Main Conceptual Group)	จำนวนเอกสาร (Number of Documents)	ประเด็นสำคัญ (Key Issues)	ตัวอย่างงานวิจัยเด่น (Prominent Research Examples)
ปัญญาประดิษฐ์ในภาครัฐ (Artificial Intelligence in Public Sector)	28	Predictive analytics, automation, bias reduction	Chen et al. (2025)
บล็อกเชนและความโปร่งใส (Blockchain and Transparency)	15	Smart contract, anti-corruption, audit trail	Ølnes et al. (2021)
ดิจิทัลกอฟเวอร์นเมนต์ (Digital Government)	24	Citizen-centric services, data-driven policy	Misuraca & van Noordt (2020)

ช่องว่างทางวรรณกรรม (Research Gap): การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบเผยให้เห็นว่า แม้จะมีการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในภาครัฐจำนวนมาก แต่ยังไม่มียานวิชาการใดที่น่าเสนอ กรอบแนวคิดที่ใช้ “ความแม่นยำ” เป็นตัวขับเคลื่อนหลักในทุกมิติของการบริหารจัดการสาธารณะโดยตรงเลย โดยเฉพาะในประเทศที่เป็นตลาดเกิดใหม่ที่ต้องจัดการกับช่องว่างดิจิทัลและคอร์รัปชัน (Giest, 2017) ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญที่บทความนี้ต้องการนำเสนอ

การวิเคราะห์กรณีศึกษาและการประยุกต์ใช้ Precision Governance ในนานาชาติ
กรณีศึกษาจากประเทศต่างๆ ที่สะท้อนให้เห็นศักยภาพและแนวทางในการนำ Precision Governance ไปใช้
ในบริบทจริง ดังปรากฏในตารางที่ 2:

ตาราง 2: การเปรียบเทียบกรณีศึกษานานาชาติ

ประเทศ	โครงการ/ นวัตกรรม	เทคโนโลยีหลัก	ผลลัพธ์เด่น	บทเรียนสำคัญ
สิงคโปร์	Ask Jamie	AI Chatbot + NLP	ลดเวลาให้บริการ ประชาชน 40–45%	การฝึกอบรมข้าราชการ ควบคู่กับ AI และการ ออกแบบ UX/UI ที่เป็น มิตรต่อผู้ใช้ (GovTech Singapore, 2025)
เอสโตเนีย	e-Estonia	Blockchain + X-Road + AI Fraud Detection	บริการออนไลน์ 99% , ประหยัดเวลา 2% ของ GDP	การลงทุนโครงสร้าง พื้นฐานดิจิทัลที่ แข็งแกร่ง และกรอบ กฎหมายที่รองรับการใช้ งาน (e-Estonia, 2025)
อาร์เจนตินา	Prometea	AI Legal Advisor	ลด backlog คดี 50–70%	ความจำเป็นของ Human-in-the-Loop เพื่อป้องกันข้อผิดพลาด และเสริมสร้างความ น่าเชื่อถือ (PwC Argentina, 2025)

การวิเคราะห์กรณีศึกษา: สิงคโปร์แสดงให้เห็นถึง “Precision Process” และ “Precision Output”
ในการให้บริการประชาชนผ่าน AI Chatbot ที่ช่วยลดภาระงานและเพิ่มความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลใน
ภาครัฐ (GovTech Singapore, 2025) บทเรียนสำคัญคือการลงทุนในการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีทักษะ
ด้านดิจิทัลควบคู่ไปกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในตลาดเกิดใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ประเทศไทยเพื่อลดช่องว่างดิจิทัล (National Digital Economy and Society Commission, 2018)
เอสโตเนียเป็นตัวอย่างของ “Precision Input” ผ่านระบบ X-Road ที่เชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐอย่างปลอดภัย

และ “Precision Process” ที่ใช้ Blockchain ในการสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบย้อนกลับในการทำธุรกรรมภาครัฐ รวมถึง “Precision Feedback” จากการประหยัดงบประมาณและเวลาที่ชัดเจน (e-Estonia, 2025) รากฐานความสำเร็จคือโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่แข็งแกร่งและกฎหมายที่เอื้อต่อการใช้งาน ซึ่งเหมาะสมสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่ต้องการลดคอร์รัปชัน (Ølnes et al., 2021) อาร์เจนตินากับโครงการ Prometea สะท้อนถึง “Precision Process” และ “Precision Output” ในการลดภาระงานด้านกฎหมายด้วย AI (PwC Argentina, 2025) อย่างไรก็ตาม บทเรียนที่สำคัญคือ การรักษาบทบาทของมนุษย์ในการกำกับดูแล และ ตรวจสอบการทำงานของ AI เพื่อลดความเสี่ยงจากอคติและข้อผิดพลาด ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ AI Ethics และสามารถนำมาปรับใช้ในบริบทไทยที่เผชิญกับปัญหาการทุจริต (UNESCO, 2021)

กรณีศึกษาเหล่านี้ตอกย้ำว่า “การบริหารจัดการสาธารณะเชิงแม่นยำ” ไม่ได้เป็นเพียงแนวคิดเชิงทฤษฎี แต่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยเฉพาะในประเทศที่เป็นตลาดเกิดใหม่ ที่ต้องจัดการกับช่องว่างดิจิทัลและการขาดศักยภาพบุคลากร (Kattel & Mergel, 2019)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทความนี้ได้นำเสนอและนิยาม “การบริหารจัดการสาธารณะเชิงแม่นยำ” (Precision Governance) ซึ่งเป็นพัฒนาการขั้นถัดไปของธรรมาภิบาลในยุคดิจิทัล (Giest, 2017) โดยเน้นการใช้ ข้อมูลที่แม่นยำ เทคโนโลยีเชิงลึก และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อยกระดับการตัดสินใจเชิงนโยบาย การวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผล ให้มีความเป็นรูปธรรม รวดเร็ว ตรวจสอบได้ และปราศจากอคติ กรอบแนวคิด 4P (Precision Input, Precision Process, Precision Output, Precision Feedback) ที่นำเสนอโดยบทความนี้เป็นเครื่องมือเชิงทฤษฎีและปฏิบัติที่ช่วยให้ภาครัฐและภาคสังคมสามารถแปลงหลัก ธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติที่วัดผลได้ในยุค AI และ Data-Driven Governance โดยเฉพาะใน ประเทศที่เป็นตลาดเกิดใหม่และประเทศโลกที่สามอย่างประเทศไทย ซึ่งสามารถใช้แนวคิดนี้เป็นทฤษฎีแนวทางหลักในการ ลดช่องว่างดิจิทัล ลดคอร์รัปชัน และเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร (National Digital Economy and Society Commission, 2018)

จากการวิเคราะห์กรณีศึกษาและกรอบแนวคิดที่นำเสนอ บทความนี้มีข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรม สำหรับการนำ Precision Governance มาประยุกต์ใช้ในบริบท ของประเทศไทย ดังนี้: การจัดตั้ง “ห้องปฏิบัติการนโยบายแม่นยำ” (Precision Policy Lab): เพื่อส่งเสริมการ ทดลองและขยายผลการใช้ ปัญญาประดิษฐ์ในการจัดสรรงบประมาณและการบริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ บทความเสนอให้ จัดตั้งห้องปฏิบัติการดังกล่าวภายใต้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (DGA) หรือสำนักงาน สภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภาพัฒน์) โดยบูรณาการการทำงานภายใต้พระราชบัญญัติ การบริหารระบบ ดิจิทัลภาครัฐ พ.ศ. 2562 ห้องปฏิบัติการนี้ควรเป็นศูนย์กลางในการวิจัยและพัฒนากรณีศึกษา (Proof of Concept) สำหรับการประยุกต์ใช้ AI และ Big Data ในการแก้ปัญหาเชิงนโยบาย โดยเน้น พื้นที่ชนบทเพื่อลด ช่องว่างดิจิทัล (National Digital Economy and Society Commission, 2018) การพัฒนารอบจริยธรรม ปัญญาประดิษฐ์สำหรับภาครัฐไทย: เพื่อให้การใช้ AI เป็นไปอย่างมีความรับผิดชอบ โปร่งใส และเป็นธรรม ควรมีการพัฒนากรอบจริยธรรม AI สำหรับภาครัฐไทยภายในปี พ.ศ. 2569 โดยเน้น ประเด็นด้านความเป็น

ส่วนตัวของข้อมูล (Data Privacy) การลดอคติในอัลกอริทึม (Algorithmic Bias) และความรับผิดชอบในการตัดสินใจของ AI ซึ่งเหมาะสมสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่มีปัญหาคอร์รัปชัน (UNESCO, 2021) การพัฒนาบุคลากรภาครัฐ: Data Literacy & AI Literacy เพื่อให้การบริหารจัดการ สาธารณะเชิงแม่นยำประสบความสำเร็จ การลงทุนในการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีทักษะด้าน Data Literacy และ AI Literacy เป็นสิ่งจำเป็นอย่างเร่งด่วน บทความเสนอให้มีการฝึกอบรมข้าราชการไม่น้อยกว่า 100,000 คน ภายใน 3 ปี เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจในการใช้ข้อมูล วิเคราะห์ และทำงานร่วมกับเทคโนโลยี AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นบุคลากรในพื้นที่ห่างไกลเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในตลาดเกิดใหม่ (Kattel & Mergel, 2019)

ข้อจำกัดของงานวิชาการและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต: บทความนี้เป็นงานวิชาการเชิงแนวคิดและสังเคราะห์ ซึ่งยังไม่มี การทดสอบภาคสนาม ดังนั้น ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎีและแนวปฏิบัติ ที่นำเสนอจึงเป็นเพียงจุดเริ่มต้น งานวิจัยในอนาคตควรนำกรอบแนวคิด Precision Governance และ ข้อเสนอแนะที่ได้ไปทดลองใช้จริงในหน่วยงานนำร่อง (Pilot Project) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ และประเมินผลการนำไปใช้ในบริบทของประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นการวัดผลการลดช่องว่าง ดิจิทัล และคอร์รัปชันในตลาดเกิดใหม่ เพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์และยืนยันประสิทธิผลของแนวคิดนี้ ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นทฤษฎีหลักสำหรับประเทศโลกที่สาม (Scholl & AlAwadhi, 2016)

เอกสารอ้างอิง

- Chen, Y., et al. (2025). The impact of artificial intelligence on government digital service capacity. *International Review of Administrative Sciences*, 91(2), 123–145.
- Criado, J. I., Sánchez-García, M. J., & Molina, R. (2021). The promises and challenges of AI in the public sector: The case of Prometea in Argentina. *Government Information Quarterly*, 38(4), 101–110.
- e-Estonia. (2025). *Digital society factsheet*. e-Estonia. Available in English (updated April 8 2025).
- Eisenhardt, K. M. (1989). Building theories from case study research. *Academy of Management Review*, 14(4), 532–550.
- Giest, S. (2017). Big data for policymaking: Regularities and challenges. *Government Information Quarterly*, 34(3), 447–458.
- Giest, S., & Roberge, I. (2024). *The Routledge international handbook of public administration and digital governance*. Routledge.
- Government Technology Agency of Singapore (GovTech). (2025). *Annual Report FY 2024–2025: Building a trusted digital future together*. Government Technology Agency of Singapore. Available at <https://www.tech.gov.sg/media/> (Report published 10 October 2025)

- Kattel, R., & Mergel, I. (2019). Innovation in the public sector: A review of the literature. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 29(1), 120–137.
- Lim, S., Al-Omran, M., & Kim, D. J. (2018). Smart city governance in the era of big data. *Government Information Quarterly*, 35(3), 309–319.
- Margetts, H., & Dorr, B. (2019). The new public governance: The future of public administration. *Public Administration Review*, 79(6), 932–942.
- Mergel, I., Ganapati, S., & Whitford, A. B. (2018). Agile government: Political and administrative challenges in the digital age. *Government Information Quarterly*, 35(3), 310–318.
- Misuraca, G., & van Noordt, C. (2020). AI for public services: Opportunities and challenges. *European Journal of ePractice*.
- National Digital Economy and Society Commission. (2018). Thailand 4.0: Digital Economy and Society Development Plan. Office of the National Digital Economy and Society Commission.
- OECD. (2019a). OECD digital government policy outlook. OECD Publishing.
- OECD. (2019b). The OECD AI principles. OECD Publishing.
- Ølnes, S., Ubacht, J., & Janssen, M. (2021). Blockchain in government: Benefits and implications. *Government Information Quarterly*, 38(4), 101–120.
- PwC Argentina. (2025). *Prometea: 5 years of impact*. PricewaterhouseCoopers Argentina.
- Scholl, H. J., & AlAwadhi, M. (2016). Challenges and opportunities for smart governance in the smart city. *Government Information Quarterly*, 33(4), 629–637.
- Stanford AI Index. (2025). Artificial intelligence index report 2025. Stanford University.
- Susha, I., & Janssen, M. (2014). Social media and public administration: An agenda for research. *Government Information Quarterly*, 31(2), 263–268.
- UNESCAP. (2007). What is good governance? United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific.
- UNESCO. (2021). Recommendation on the ethics of artificial intelligence. UNESCO.
- World Bank. (1997). World development report 1997: The state in a changing world. World Bank.

